

Odlarbrev v. 38

- Aktuellt i fält
- Skalfast potatis
- Skonsam upptagning
- Lagringsstrategi
- Sortskillnader
- Stukor
- Täckmaterial
- Temperaturspjut

Aktuellt i fält

Årets bladmögel och alternariabevakning är nu avslutad. Fokus i veckans brev är upptagning och lagring.

Skalfast potatis

Blastkrossning kan vara aktuellt för att underlätta upptagningen och minimera spill. Grön blast indikerar omogen stärkelsepotatis som ej är inte lagringsbar då skalet ofta är tunt och lätt flossar, se bild ovan.

En lagringsbar potatis ska inte gå att "skala" med tumnageln.

För att stoppa tillväxten och starta skalbildningen kan vissa fält behöva blastkrossas/blastdödas ca 2-3 veckor innan upptagning. Vid kraftig blast kan både en mekanisk blastkrossning tillsammans med kemisk blastdödning behövas.

Blastdödning

<u>Nr</u>	<u>Tidpunkt</u>	<u>Behandling</u>	<u>Karenstid</u>
1	2--3 veckor innan upptagning	Blastkrossning	-
Ev 2	2-3 dagar efter krossning*	2,0 l Mizuki**	7 dagar
Ev 3	5-7 dagar efter behandling 2*	1,5 l - 2,0 l Mizuki**	7 dagar

* För bästa effekt bör behandlingen följas av minst sex timmars solljus.
Använd gärna en hög vätskemängd för bättre effekt 300-600 l vatten per hektar.

**Tillsätt 1-3 l Renol eller annan superolja vid kraftig blast eller dåliga förhållanden.

Notera att:

Om du inte använt Mizuki i ogräsbehandlingen kan den högre dosen användas i andra behandlingen. Maxdosen för Mizuki är 4 liter per hektar och år.
Spotlight Plus får endast användas antingen för ogräsbekämpning eller för blastdödning under en och samma odlingssäsong.

Skonsam upptagning

Viktiga punkter för en skonsam upptagning:

- **Låt jorden fungera som stötdämpare**

Jord skyddar knölarna mot mekaniska skador. Eftersträva att jord följer med potatisen genom upptagaren. Vid mycket torra förhållanden kan bevattning några dagar före upptagning förbättra förutsättningarna. Bilden till höger visar hur jorden skyddar knölarna från stötar på upptagarmattan.

- **Ställ in upptagaren rätt**

Kontrollera att skären är i bra skick och rätt inställda så att knölarna inte klyvs. Anpassa blastyckare, batonger och hastigheter på mattor för en så skonsam upptagning som möjligt.

- **Minimera fallhöjderna**

Undvik onödiga fall och stötar genom hela upptagningskedjan. En stötskadad knöl behöver mer energi till sårhäkning och får därmed sämre förutsättningar för långtidslagring.

- **Skörda vid rätt väder och temperatur**

Soligt och torrt väder med lite vind ger bäst förutsättningar. Undvik upptagning av kalla och fuktiga knölar. Dessa är känsligare för mekaniska skador. Stärkelsepotatis för långtidslagring bör vara upptagen senast under första halvan av oktober.

Lagringsstrategi

Sortskillnader

Potatisens kvalitet, upptagningsteknik och lagringsstrategi är viktigare än sorten.

- **Seresta och Saprodi** bör lagras i stuka i högst **2–3 veckor**, eftersom sorterna har sämre förutsättningar för en bra skalbildning.
- **Kuras, Kuba, Dartiest, Ydun och Avamond** är de sorter som har **presterat bäst** i våra försök med långtidslagring.

Stukor

Välj lagringsplats och utforma stukan med omsorg

Placera stukan på en **väl-dränerad plats** där lastning är möjlig även under blöta förhållanden. Jämna gärna av marken i förväg för att underlätta lastningen och minska risken att jord och sten följer med.

Tippa en **rak och jämn stuka utan svackor** där vatten annars kan samlas och tränga igenom täckmaterialet. Anpassa stukans bred efter täckmaterialets bredd.

Täckmaterialet ska vara bredare än stukan så att fiberduk och/eller plast kan förankras ordentligt exempelvis med halmbalar.

Tänk även på **stukans placering i förhållande till väderstrecken**. Undvik om möjligt att ha en långsida mot norr, eftersom den sidan utsätts för större kyla och därmed ökad risk för frostsador under vintern. Ligger stukan med en långsida mot norr måste halmtäcket på denna sida förstärkas.

Täckmaterial

Under lagringen ska potatisen skyddas mot regn och frost men även kunna andas (ventileras). Täckmaterialet syftar till att skydda potatisstukan från nederbörd, kyla och fukt. Det är viktigt att följa stukan och förstärka täckmaterialet eller lätta på det beroende på väderleken. **Potatis tål ingen frost och får ej levereras frusen då det ej går att utvinna stärkelse ur en frusen potatis.**

Fiberduk (Toptex)

- **Ventilerande material** – låter potatisen andas och hjälper fukt att lämna stukan.
- **Skyddar mot nederbörd** – avvisar regn vid måttliga mängder. Vid kraftig nederbörd kan vatten tränga igenom, men duken gör att stukan kan torka upp igen när vädret förbättras.
- **Lägg sömmarna inåt** – fiberdukens sömmar ska ligga mot stukan för att minska risken för vatteninträngning.
- **Var uppmärksam på vind och kyla** – kombinationen av blåst och minusgrader ökar risken för att kylan tränger in i stukan.
- **Ger ett visst frostskydd** – Toptex klarar kortare frostperioder med **enstaka minusgrader** men vid kallare väder behöver skyddet förstärkas.

Plast

- **Effektivt skydd mot regn, vind och kyla** – plast ger ett bra skydd vid kraftig nederbörd, blåst och kyla.
- **Ventilerar inte** – plast släpper inte igenom fukt och värme på samma sätt som fiberduk.
- **Använd plasten efter vädret** – plast som ligger direkt på stukan ska tas bort så snart vädret tillåter för att ventilerastukan.
- **Se upp med kondens och varmgång** – för lång tid under tät plast kan leda till syrebrist, kondens och stigande temperatur i stukan.

Halm

- **Använd torr halm av god kvalitet** – råg- eller vetehalm ger ett bra frostskydd samtidigt som stukan kan ventileras och torka upp.
- **Håll halmen torr** – blöt halm isolerar sämre och försämrar förutsättningarna för en bra lagring.
- **Lägg gärna nät under halmen** – det gör det betydligt enklare att ta bort halmen inför leverans.
- **Halm ventilerar bra** – enbart halm eller **halm + fiberduk** ger god ventilation och orsakar normalt inte varmgång. Kombinationen **halm + plast** kräver däremot större uppmärksamhet på ventilation och temperatur.
- **Räkna med cirka 5 rundbalar per 100 ton potatis** – baserat på rundbalar med cirka 1,80 meters diameter.
- **Använd halmbalar för att förankra täckmaterialet** – som riktmärke kan en bal placeras ungefär **var femte meter**.
- **För vintertäckning är ett halmlager på 25-30 cm nödvändigt för att isolera stukan.**

Lagringstid	Period	Täckmaterial
Kort	Sep-okt	Fiberduk
Mellanlång	Okt-dec	Fiberduk + ev halm, plast
Lång	Okt-mar	Fiberduk, halm, plast

Täckmaterial	Vad klarar frostskyddet?
Fiberduk	Några enstaka minusgrader
Fiberduk+plast	Ca 5-7 minusgrader
Halm+Fiberduk+Plast	Ca 20 minusgrader förutsatt rejält halmlager

Lyckeby erbjuder täckmaterial för stukalagring. I tabellen till höger framgår vilka material som finns till försäljning och vid vilka av våra anläggningar de finns i lager

Kontakt och beställning:

Nöbbelöv: 044-28 61 64

Mjällby: 044-28 62 40

Bäckaskog: 044-28 61 87

Ramdala – Viktor Thorsell: 0709-45 30 73

Vassmolösa – Ingvar Danielsson

Artikel	Artikelnr	Mått (m)	Styckpris	Bäckaskog	Nöbbelöv	Mjällby	Östra Viktor	Östra Ingvar
Plast (perforerad)	11501	8 x 25	500 kr	x				
Plast (operforerad)	11503	12 x 30	1 500 kr	x	x			
Stuknät	11512	7 x 30	1 450 kr	x	x			
Finmaskigt nät	11513	8 x 25	500 kr	x				
Fiberduk	11515	9,8 x 25	2 900 kr	x			x	
Fiberduk	11516	12,5 x 25	4 250 kr	x	x	x	x	x

Temperaturspjut

Temperaturen i stukan är avgörande. För höga eller för låga temperaturer kan snabbt leda till lagringsförluster och i förlängningen intäktsbortfall. En optimal temperatur i stukan är 4-10 ° C

Ett sätt att hålla koll på temperaturen i stukan är övervakning med **temperaturspjut**.

Niftitech säljer temperaturspjut anpassade för stukalagring och det finns enkla temperaturspjut med en givare samt spjut med tre givare för att även kunna övervaka utetemperaturen.

All data följer du enkelt via webben – så att du kan agera i tid och skapa bästa möjliga förutsättningar för din stärkelsepotatis.

Spjuten tillverkas efter beställning så det kan vara bra att beställa redan nu för att säkra leveransen inför lagringssäsongen.

Beställning och mer information via nedanstående länk:

[Hem · Sensmore.se](https://hem.sensmore.se)

Lycka till med lagringen!

Hälsningar

Kristoffer Gustafsson 044-28 61 65
kristoffer.gustafsson@lyckeby.com